

ELIES ROGENT I EL PARANIMF DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Mireia Freixa

Universitat de Barcelona

L'edifici per a la Universitat Literària de Barcelona és el projecte arquitectònic més ambiciós que es realitzà a la ciutat de Barcelona durant la segona meitat del segle XIX. En aquesta comunicació ens proposem analitzar l'evolució de la construcció en els anys del Sexenni Democràtic, amb l'objectiu de precisar si les noves condicions polítiques van influir en el seu programa estilístic i ornamental. Durant la Revolució, s'hi havien instal·lat les tropes, que havien deixat el conjunt en un estat lamentable. Reparades les destrosses, es va iniciar el curs acadèmic mentre el cos principal de l'edifici restava encara inacabat. La façana principal i, sobretot, les obres del Paranimf van rebre un fort impuls en l'època que ens ocupa, i són els elements que millor ajuden a comprendre el rerefons ideològic de Rogent i dels seus comitents.

Rogent havia registrat els plànols del Saló de Graus a la mateixa Universitat el 2 de gener de 1868, les obres es van iniciar l'abril de 1871, i el Saló es va inaugurar, encara inacabat, l'1 d'octubre de 1879. Es conserva abundant material documental a l'Arxiu de la Universitat de Barcelona i en el fons Elies Rogent dipositat al Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, que permet documentar la construcció i la decoració de la sala i deduir-ne l'ideari programàtic.

Així mateix, analitzarem la repercussió que la construcció del Paranimf de la Universitat Literària va tenir en altres dos projectes no realitzats d'arquitectes més joves que, des dels mateixos anys setanta, puntualitzaven les seves diferències amb l'arquitectura de Rogent. En primer lloc, Josep Vilaseca i Lluís Domenech i Montaner, que havien rebut, l'any 1874, l'encàrrec per a projectar un gran edifici a la Ronda de Sant Pere per allotjar les institucions d'ensenyament de la Diputació de Barcelona. Un gran Saló de Graus, amb coberta de ferro, dominava la construcció. Antoni Gaudí, pel seu cantó, va tenir l'atreviment de presentar, el gener de 1878, com a treball de fi de carrera, un projecte de Paranimf, una clara alternativa al que anava construint Rogent. Nous materials i una renovada visió de l'eclecticisme implicaven el rebuig del concepte arqueologista "d'estil" que defensava Elies Rogent.